

ZAKON O PRAVIMA DEMOBILIZIRANIH BRANILACA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim se zakonom uređuju prava, uslovi i postupak za ostvarivanje prava demobiliziranih branilaca (kao lica zaslužnih u odbrambeno-oslobodilačkom / otadžbinskom), kao i prava, uslovi i postupak za ostvarivanje prava članova porodica demobiliziranih branilaca.

Član 2.

Demobiliziranim braniocem, u smislu ovog zakona, smatra se pripadnik Armije Republike Bosne i Hercegovine, Hrvatskog vijeća obrane i policije nadležnog organa unutrašnjih poslova (u daljnjem tekstu: Oružane snage), koji je učestvovao u odbrani Bosne i Hercegovine (početak agresije na opštinu Ravno) od 18.09.1991. do 23.12.1996. godine, odnosno do prestanka neposredne ratne opasnosti i koji je demobiliziran rješenjem nadležnog vojnog organa kao i lice koje je učestvovalo u pripremi za odbranu i u odbrani Bosne i Hercegovine u periodu prije 18.09.1991. godine a koje je angažovano od nadležnih organa.

Pod učešćem u odbrani Bosne i Hercegovine, u smislu stava 1. ovog člana, smatra se učešće u oružanom otporu i djelovanje koje je u direktnoj vezi sa pružanjem otpora.

Dobrovoljcem u organizovanju otpora, u smislu ovog zakona, smatra se pripadnik vojnih i policijskih jedinica koji je učestvovao u pripremi za odbranu i u odbrani Bosne i Hercegovine u periodu od 18.09.1991. do 19.06.1992. godine kao i drugo lice koje nije bilo vojni obveznik u vrijeme dobrovoljnog stupanja u Oružane snage i ostalo neprekidno u jedinicama do kraja rata ili je ranije demobilizirano od nadležnog vojnog organa.

Veteranom, u smislu ovog zakona, smatra se lice koje je stupilo u jedinice oružanih snaga u periodu od 19.06.1992. godine do kraja 1992. godine i ostalo neprekidno do 23.12.1995. godine ili je ranije demobilizirano od nadležnog vojnog organa, ali ne na lični zahtjev.

Član 3.

Članovi porodice demobiliziranog branioca u smislu ovog zakona su:

1. bračni partner, djeca rođena u braku i van braka (uža porodica);
2. usvojena djeca, kao i pastorčad koja žive u zajedničkom domaćinstvu sa demobiliziranim braniocem;
3. roditelji i usvojlac;
4. očuh i maćeha koji žive u zajedničkom domaćinstvu sa demobiliziranim braniocem;
5. djed i baka - po ocu i majci koji su se starali o podizanju i vaspitanju lica od koga izvode pravo i sa kojim žive u zajedničkom domaćinstvu i koji su živjeli u zajedničkom domaćinstvu sa demobiliziranim braniocem neposredno prije njegovog stupanja u Oružane snage pod uslovom da nema lica iz tač. 1., 2., 3. i 4. ovog stava;
6. maloljetna braća i sestre kao i braća i sestre nesposobni za privređivanje, a čija je nesposobnost nastupila prije 15. godine života, ako zajedno žive sa demobiliziranim braniocem i ukoliko nemaju roditelje, odnosno članove uže porodice;
7. vanbračni partner demobiliziranog branioca sa kojim živi u zajedničkom domaćinstvu najmanje tri godine ili kraće, ako imaju zajedničko dijete.

Član 4.

Zajedničko domaćinstvo, u smislu ovog zakona, smatra se zajednica života, stanovanja, privređivanja i trošenja ostvarenih prihoda.

Član 5.

Propisima iz oblasti odbrane, utvrđuje se: ko se smatra pripadnikom Oružanih snaga te vojnim licem; vojna služba, vršenje vojne i druge dužnosti za ciljeve odbrane, kao i sva druga pitanja vezana za svojstvo i status pripadnika Oružanih snaga.

II. PRAVA DEMOBILIZIRANIH BRANILACA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA

Član 6.

Pod uslovima utvrđenim ovim Zakonom lica iz člana 2. ovog zakona imaju pravo na:

1. novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti;
2. prava na osnovu preostale radne sposobnosti;
3. stimulatívne mjere i prednost pri zapošljavanju;
4. prednost pri dodjeli kredita za podsticanje samoza- pošljavanja;
5. povoljnije uslove penzionisanja;
6. osnovno obezbjeđenje;
7. zdravstvenu zaštitu;
8. stambeno zbrinjavanje;
9. subvencioniranje plaćanja naknada troškova korišćenja građevinskog zemljišta;
10. prednost pri upisu u obrazovne ustanove i pravo na obezbjeđenja sredstava za nabavku uxbenika;
11. prednost pri dodjeli stipendija i smještaju u studentske domove.

Pod uslovima utvrđenim ovim Zakonom lica iz člana 3. ovog zakona imaju pravo na:

1. zdravstvenu zaštitu;
2. prednost pri upisu u obrazovne ustanove i pravo na obezbjeđenje sredstava za nabavku uxbenika;
3. prednost pri dodjeli stipendija i smještaju u đačke i studentske domove;
4. prednost pri zapošljavanju;
5. pomoć u slučaju smrti.

Prava utvrđena u st. 1. i 2. ovog člana ostvaruju se pod uslovima i na način propisan ovim Zakonom i propisima koji se donesu na osnovu ovog zakona, kao i drugim zakonima kojima se uređuju određena prava demobiliziranih branilaca.

Član 7.

Osnovicu za sva novčana primanja prema ovom Zakonu čini prosječna mjesečna neto plata isplaćena u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija) u prethodnoj godini prema podacima Zavoda za statistiku Federacije Bosne i Hercegovine.

1. Novčana naknada za vrijeme nezaposlenosti

Član 8.

Nezaposleni demobilizirani branilac ima pravo na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti zavisno od vremena provedenog u Oružanim snagama.

Pravo iz stava. 1. ovog člana može ostvariti demobilizirani branilac koji se prema Zakonu o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih lica ("Službene novine Federacije BiH", br. 55/00, 41/01 i 22/05), smatra nezaposlenim licem.

Nezaposleni demobilizirani branilac kojem je priznato učešće u odbrani Bosne i Hercegovine u trajanju od najmanje jednu godinu ima pravo na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti u iznosu od 25% prosječne plate u Federaciji iz prethodne godine i to najduže jednu godinu od dana stupanja na snagu ovog zakona, odnosno prijavljivanjem nadležnom Zavodu za zapošljavanje do zaposlenja ili odbijanja ponuđenog zaposlenja koje odgovara njegovoj stručnoj spremi.

Pod uslovima i na način iz prethodnog stava za učešće u odbrani Bosne i Hercegovine u trajanju od najmanje dvije godine, demobilizirani branilac ima pravo na novčanu naknadu u trajanju od najduže dvije godine, a za učešće u odbrani tri godine ima pravo na naknadu u trajanju najduže tri godine.

Član 9.

Pravo na novčanu naknadu prema odredbama st. 1., 2., 3., i 4. člana 8. ovog zakona prestaje sa danom obezbjeđivanja kredita za zapošljavanje pod povoljnim uslovima.

Član 10.

Potrebna novčana sredstva i isplatu novčanih naknada propisanih članom 8. ovog zakona obezbjeđuje nadležna kantonalna služba za zapošljavanje u saradnji sa Federalnim zavodom za zapošljavanje.

Direktor Federalnog zavoda za zapošljavanje će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti bliži propis o načinu ostvarivanja i isplate novčane naknade za vrijeme nezaposlenosti.

Nezaposleni demobilizirani branilac koji je korisnik mjesečnih novčanih primanja prema federalnim propisima iz oblasti boračko-invalidske zaštite ili propisima iz drugih oblasti može po sopstvenom izboru

koristiti prava iz člana 8. ovog zakona ili mjesečna novčana primanja koja su mu priznata prema drugim federalnim propisima iz oblasti boračko-invalidske zaštite i drugih oblasti.

2. Prava na osnovu preostale radne sposobnosti

Član 11.

Nezaposleni demobilizirani branilac kod koga je usljed bolesti ili povrede došlo do težeg oštećenja organizma na osnovu preostale radne sposobnosti ima pravo na profesionalnu rehabilitaciju uključujući i školovanje za obavljanje poslova za koje se traži viša stručna sprema od one koju ima ako prema opštem obrazovanju, godinama života, zdravstvenom stanju i drugim okolnostima ima uslove za uspješnu rehabilitaciju.

Profesionalnom rehabilitacijom obezbjeđuje se osposobljavanje za vršenje ranijeg ili drugog odgovarajućeg zanimanja, stručno osposobljavanje za vršenje određenog zanimanja i stručno usavršavanje.

Član 12.

Pravo na profesionalnu rehabilitaciju, a na osnovu zahtjeva demobiliziranog branioca utvrđuje se na osnovu nalaza, ocjene i mišljenja komisije stručne ustanove za ocjenjivanje radne sposobnosti, u skladu sa propisima iz oblasti penzijsko-invalidskog osiguranja.

Komisija iz prethodnog stava dužna je u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva izvršiti ocjenu radne sposobnosti i o tome u daljnjem roku od osam dana pisano izvijestiti demobiliziranog branioca i opštinsku službu za upravu za boračko-invalidsku zaštitu (u daljnjem tekstu: opštinska služba) prema mjestu prebivališta demobiliziranog branioca.

Opštinska služba je dužna uputiti demobiliziranog branioca na profesionalnu rehabilitaciju najkasnije u roku od 60 dana od dana sticanja prava na profesionalnu rehabilitaciju.

Član 13.

Kantonalni organi uprave i kantonalne upravne ustanove, Grad Sarajevo, Grad Mostar i opštine kao i sva pravna lica čiji je osnivač Federacija, Grad Sarajevo, Grad Mostar ili opština, odnosno koja se finansiraju iz buxeta sa učešćem od najmanje 25% dužni su primiti na profesionalnu rehabilitaciju demobiliziranog branioca kojeg uputi kantonalni organ nadležan za boračka pitanja na prijedlog opštinske službe.

Subjekt iz prethodnog stava će svojim opštim aktima urediti prava, uslove i postupak za ostvarivanje ovog prava, kao plan i program profesionalne rehabilitacije.

Član 14.

Demobilizirani branilac za vrijeme profesionalne rehabilitacije koja se obavlja u mjestu udaljenom najmanje 100 kilometara od mjesta njegovog prebivališta ima pravo, pored novčane naknade iz člana 8. ovog zakona, i na naknadu u visini od 30% od osnovice za vrijeme predviđeno za rehabilitaciju.

Član 15.

Uslove, način i postupak za ostvarivanje prava na profesionalnu rehabilitaciju na osnovu preostale radne sposobnosti, kao i obezbjeđenje sredstava za finansiranje profesionalne rehabilitacije propisuje se posebnim pravilnikom koji donosi kantonalni ministar za pitanja boraca u saradnji sa Federalnim zavodom za zapošljavanje.

3. Stimulativne mjere i prednost pri zapošljavanju

Član 16.

Lica iz člana 2. ovog zakona imaju, pod jednakim uslovima, pravo na prednost prilikom zapošljavanja pod uslovima i na način predviđen politikom zapošljavanja u kantonu.

Federalni i kantonalni organ uprave, kantonalne upravne ustanove, opštine, kao i sva pravna lica čiji je osnivač kanton ili opština, odnosno koja se finansiraju iz buxeta sa učešćem od najmanje 25% dužni su prilikom prijema u radni odnos osigurati prednost demobiliziranom braniocu iz člana 2. ovog zakona kao i članovima njegove uže porodice.

Član 17.

Kanton, opština, kao i sva pravna lica iz člana 13. ovog zakona dužni su izvršiti reviziju svih dosadašnjih zapošljavanja od 1998. godine do danas.

Nadležne inspekcije rada izvršiće kontrolu zapošljavanja u kantonu i opštini i svim drugim pravnim subjektima iz člana 13. ovog zakona u periodu iz stava 1. ovog člana.

Ukoliko se utvrdi kršenje zakona prilikom zapošljavanja, nepoštivanje Odluke o prioritetima za zapošljavanje, nepoštivanje rang liste, neraspisivanje javnog konkursa, itd., nadležne inspekcije rada, podnijeće prekršajne i krivične prijave protiv preduzeća, ustanova i lica odgovornih za kršenje zakona. Preduzeća, ustanove i drugi pravni subjekti za koje se utvrdi da su kršili zakon pri zapošljavanju, dužni su ukinuti ta rješenja o zasnivanju radnog odnosa i raspisati javne konkurse za novi prijem gdje lica koja su do sada radila neće imati prednost prilikom zapošljavanja u odnosu na lica iz člana 2. ovog zakona. Stimulisanje zapošljavanja lica iz člana 2. ovog zakona regulisaće se posebnim federalnim i kantonalnim propisima u vidu smanjenja doprinosa i poreza poslodavcima koji zapošljavaju lica sa evidencije Zavoda za zapošljavanje.

4. Prednost pri dodjeli kredita za podsticanje samozapošljavanja

Član 18.

Demobiliziranim braniocima obezbijediće se prednost pri dodjeli kredita Federalnog zavoda za zapošljavanje i kantonalnih službi za zapošljavanje u cilju podsticanja samozapošljavanja ili razvijanja postojeće privredne djelatnosti u cilju otvaranja novih radnih mjesta kao i druga sredstva podsticaja u oblasti industrije, poljoprivrede i malog i srednjeg obrta.

Član 19.

Sredstva za realizaciju prava iz člana 18. ovog zakona obezbijediće Federalni zavod za zapošljavanje i kantonalne službe za zapošljavanje, u okviru sredstava namijenjenih za redovnu djelatnost kao i namjenski dobivena sredstva za podsticanje zapošljavanja i samozapošljavanja ove populacije.

Kreditna sredstva se mogu odobravati samo na osnovu pismenog zahtjeva sa odgovarajućim pisanim priložima i poslovnog plana (investicionog programa).

Član 20.

Visina kreditnih sredstava za pojedinačno samoza- pošljavanje može iznositi do 50.000 KM, za proširenje postojeće privredne djelatnosti u cilju otvaranja novih radnih mjesta do 20.000 KM po jednom novozaposlenom licu, a najviše do 100.000 KM po zahtjevu.

Kamatna stopa može iznositi najviše 4% za poljoprivrednu proizvodnju i do 5% za ostale djelatnosti.

Član 21.

Ukoliko su nadležni kantonalni organi donijeli poseban propis kojim se stimuliše podsticaj zapošljavanja i samozapošljavanja demobiliziranih branilaca, u vezi sa ovom problematikom, prvenstveno će se primjenjivati odredbe tog propisa.

Ukoliko do dana stupanja na snagu ovog zakona ne bude donesen propis u smislu iz prethodnog stava, Federalni zavod za zapošljavanje će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, u okviru svoje nadležnosti, nadležnom federalnom organu ili Vladi Federacije Bosne i Hercegovine predložiti donošenje odgovarajućeg propisa kojim će se bliže urediti pitanja regulisana čl. 18. do 21. ovog zakona.

5. Povoljniji uslovi penzionisanja

Član 22.

Dobrovoljac u organizovanju otpora iz člana 2. stav 3. ovog zakona kojem je priznato učestvovanje u odbrani Bosne i Hercegovine u trajanju najmanje dvije godine stiče pravo na starosnu penziju kada navrši 55 godina života i najmanje 30 godina penzijskog staža, pod uslovima i na način propisan Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH" br. 29/98, 49/00, 32/01 i 73/05).

Član 23.

Veteran iz člana 2. stav 4. ovog zakona, kojem je priznato učestvovanje u odbrani Bosne i Hercegovine u trajanju najmanje dvije godine stiče pravo na starosnu penziju sa navršenih 35 godina penzijskog staža, bez obzira na godine života, odnosno pravo na starosnu penziju kada navrši 60 godina života i najmanje 20 godina penzijskog staža, pod uslovima i na način propisan Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Član 24.

Sredstva za isplatu penzija ostvrenih u skladu sa čl. 22. i 23. ovog zakona, obezbijediće se u Buxetu Federacije Bosne i Hercegovine i refundiraće se u Federalnom zavodu PIO/MIO sve dok korisnik penzije iz čl. 22. i 23. ovog zakona ne ispuni uslove na starosnu penziju u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju.

6. Osnovno obezbjeđenje

Član 25.

Pravo na osnovno obezbjeđenje ima demobilizirani branilac stariji od 60 godina koji je u Oružanim snagama proveo neprekidno najmanje dvije godine ako on i njegov bračni partner ili vanbračni partner nemaju neophodnih sredstava za izdržavanje i ako stalno žive i imaju prebivalište na teritoriji Bosne i Hercegovine.

Član 26.

Smatra se da lice iz člana 25. ovog zakona i njegov bračni partner ili vanbračni partner nemaju neophodnih sredstava za izdržavanje ako nijedno od njih:

1. nije u radnom odnosu,
2. ne obavlja samostalnu djelatnost ličnim radom,
3. nije uživalac domaće ili inostrane penzije,
4. nije korisnik mjesečnih novčanih primanja prema federalnim i kantonalnim propisima.
5. nije korisnik prava iz čl. 8. i 9. ovog zakona,
6. nema u vlasništvu zemljište površine veće od 10.000 m²,
7. nema drugih prihoda po osnovu izdavanja u zakup stambenih zgrada, poslovnog prostora i slično.

Član 27.

Iznos osnovnog obezbjeđenja utvrđuje se u visini od 20% od osnovice i usklađuje se od 1. januara tekuće godine sa kretanjem prosječne plate u Federaciji u prethodnoj godini.

Član 28.

Licima koja ispunjavaju uslove za priznanje prava na osnovno obezbjeđenje pravo pripada od prvog dana narednog mjeseca od dana podnošenja zahtjeva.

Korisnik prava iz člana 27. ovog zakona dužan je u roku od 15 dana od dana nastanka promjene prijaviti svaku promjenu koja utiče na korišćenje prava.

Pravo iz člana 27. ovog zakona prestaje ukoliko dođe do promjene bilo koje okolnosti iz člana 26. ovog zakona.

Pravo na osnovno obezbjeđenje ne mogu ostvariti lica iz člana 25. ovog zakona ukoliko otuđe imovinu poslije dana stupanja na snagu ovog zakona.

Pravo na osnovno obezbjeđenje prestaje napuštanjem teritorije Bosne i Hercegovine u vremenu dužem od 90 dana.

Član 29.

O pravu na osnovno obezbjeđenje u prvom stepenu rješava nadležna opštinska služba, prema mjestu prebivališta podnosioca zahtjeva.

Rješenje kojim je priznato pravo na osnovno obezbjeđenje podliježe reviziji. Reviziju prvostepenih rješenja vrši Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata, u roku od tri mjeseca od dana prijema predmeta.

Revizija odlaže izvršenje rješenja.

Protiv rješenja u postupku revizije može se pokrenuti upravni spor.

Član 30.

Žalba na prvostepeno rješenje može se izjaviti u roku od 15 dana od dana prijema rješenja. Po žalbi izjavljenoj na prvostepeno rješenje rješava Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata.

Žalba odlaže izvršenje rješenja.

Protiv rješenja donesenog po žalbi može se pokrenuti upravni spor.

Član 31.

Sredstva za ostvarivanje i korišćenje prava na osnovno obezbjeđenje obezbjediće se u Buxetu Federacije Bosne i Hercegovine.

7. Zdravstvena zaštita

Član 32.

Pravo na zdravstvenu zaštitu demobilizirani branioci i članovi njihovih porodica ostvaruju u skladu sa odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH", broj 29/97) i Zakona o zdravstvenom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", br. 30/97 i 7/02).

Sredstva za realizovanje prava na zdravstvenu zaštitu iz stava 1. ovog člana obezbjeđuju se za osigurana lica iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja a za neosigurana lica iz sredstava koja se obezbjeđuje kantonalnim buxetom.

Demobilizirani branioci i članovi njihovih porodica, povratnici u Republiku Srpsku, imaju pravo na obavezan vid zdravstvene zaštite prema Sporazumu o načinu i postupku korišćenja zdravstvene zaštite osiguranih lica na teritoriji Bosne i Hercegovine, van područja entiteta, odnosno Distrikta Brčko kome osigurano lice pripada ("Službeni glasnik BiH", broj 30/01) a ukoliko ne mogu pravo ostvariti prema Sporazumu, imaju pravo na obavezan vid zdravstvene zaštite u najbližoj opštini u Federaciji, ukoliko to pravo ne mogu koristiti u zdravstvenoj ustanovi po mjestu svog prebivališta.

Član 33.

Nadležna kantonalna zdravstvena ustanova, ukoliko nije formirala posebnu službu za praćenje prevenciju i liječenje oboljelih od posttraumatskog stresa dužna je u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona formirati posebnu službu i osigurati demobiliziranim braniocima prednost bez čekanja u redu.

Član 34.

Nezaposleni demobilizirani branioci kao i članovi njihovih užih porodica koji nemaju sredstava za izdržavanje oslobođeni su plaćanja ličnog učešća u troškovima korišćenja zdravstvene zaštite i nabavke ortopedskih pomagala (participacije) u skladu sa kantonalnim propisima iz ove oblasti.

Član 35.

Nadležni organ kantona posebnim propisom će utvrditi postupak i način ostvarivanja zdravstvene zaštite, kriterijume za liječenje u inostranstvu, obim proširenih prava, kao i druga pitanja u vezi sa realizacijom prava iz oblasti zdravstvene zaštite.

Nadležni organ kantona posebnim propisom utvrdiće način ostvarivanja zdravstvene zaštite za lica koja nisu osigurana u skladu sa odredbama Zakona o zdravstvenom osiguranju.

Nadležni organ kantona posebnim propisom utvrdiće kriterijume za ostvarivanje prava na liječenje u inostranstvu demobiliziranih branilaca u skladu sa utvrđenom medicinskom indikacijom a koji su iznad standarda utvrđenih federalnim propisom na osnovu člana 41. stav 3. Zakona o zdravstvenom osiguranju.

Sredstva za realizaciju prava iz ovog člana u cijelosti se osiguravaju u kantonalnom buxetu.

8. Stambeno zbrinjavanje

Član 36.

Demobilizirani branioci koji nemaju odgovarajući stan ili kuću, niti takav stan koriste u svojstvu nosioca stanarskog prava, imaju pravo na odgovarajući stan ili sredstva za kupovinu, odnosno izgradnju odgovarajućeg stana, prvenstveno u mjestu prebivališta do izbivanja rata.

Pravo iz stava 1. ovog člana pripada i demobiliziranim braniocima povratnicima u Republiku Srpsku.

Sredstva za ostvarivanje prava iz stava 1. ovog člana obezbjeđuju se u buxetu kantona prema mjestu prebivališta demobiliziranog branioca.

Sredstva za ostvarivanje prava iz stava 2. ovog člana obezbjeđuju se u buxetu kantona na čijem području je povratnik u Republiku Srpsku imao zadnje boravište ili u buxetu kantona koji je najbliži mjestu prebivališta povratnika.

Član 37.

Na nivou kantona će se formirati poseban fond za rješavanje stambenih pitanja branilačke populacije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 38.

Vlada kantona će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti poseban propis kojim će urediti kriterijume za prvenstvo korišćenja prava, namjenu i visinu novčane pozajmice i vremenski

period za njeno vraćanje, način realizacije i sredstva obezbjeđenja povrata, postupak i uslove pod kojima se novčana pozajmica za rješavanje stambenih potreba odobrava, kao i ostala pitanja od značaja za ostvarivanje tog prava.

Propisom iz prethodnog stava utvrdiće se vrsta, namjena, visina, postupak i uslovi za dodjelu sredstava za rješavanje stambenih potreba, kao i ostala pitanja od značaja za ostvarivanje tog prava.

9. Subvencioniranje plaćanja naknada troškova korišćenja građevinskog zemljišta

Član 39.

Lica iz člana 2. ovog zakona, u skladu sa kantonalnim propisima, imaju pravo na subvencioniranje naknade za dodijeljeno građevinsko zemljište površine do 400 m² kada prvi put rješavaju svoje stambeno pitanje.

10. Prednost pri upisu u obrazovne ustanove i pravo na obezbjeđenje sredstava za nabavku uxbenika

Član 40.

Pod jednakim uslovima utvrđenim kantonalnim propisima iz oblasti obrazovanja, lica iz člana 2. ovog zakona, kao i njihova djeca imaju prednost pri upisu u javnim obrazovnim ustanovama.

Nezaposlenim demobiliziranim braniocima koji nemaju sredstava za izdržavanje kao i njihovoj djeci obezbjediće se besplatno školovanje i novčana sredstva za nabavku uxbenika za osnovno školovanje.

Sredstva će se obezbijediti u kantonalnom buxetu.

11. Prednost pri dodjeli stipendija i smještaja u đačke i studentske domove

Član 41.

Lica iz člana 2. ovog zakona i njihova djeca, pod jednakim uslovima imaju pravo na dodjelu stipendija i prednost pri smještaju u đačke i studentske domove u skladu sa kantonalnim propisima kojima se regulišu ova prava.

12. Pomoć u slučaju smrti

Član 42.

U slučaju smrti lica iz člana 2. ovog zakona, članovi porodice sa kojima je umrli živio u zajedničkom domaćinstvu u vrijeme smrti imaju pravo na jednokratnu novčanu pomoć najmanje u visini osnovice iz člana 7. ovog zakona ukoliko to pravo nisu ostvarili prema drugom propisu.

Kantonalni organ nadležan za boračko-invalidsku zaštitu svojim propisima regulisaće uslove, način i postupak za ostvarivanje prava iz stava 1. ovog člana.

Sredstva za prava iz stava 1. obezbjeđuju se u kantonalnom buxetu.

III. TROŠKOVI POSTUPKA

Član 43.

U postupku za ostvarivanje prava na osnovu ovog zakona ne plaća se taksa.

Troškove postupka za ostvarivanje prava na osnovu ovog zakona snosi organ uprave koji vodi postupak.

Mjesečna novčana primanja na osnovu ovog zakona nemaju karakter plate i na njih se ne plaćaju porezi i doprinosi.

IV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 44.

Kantoni će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti, odnosno uskladiti svoje propise kojima će regulisati uslove, način i postupak za ostvarivanje prava iz člana 6. ovog zakona koja su u isključivoj nadležnosti kantona.

Obaveza iz stava 1. ovog člana ne odnosi se na kantone koji su prije stupanja na snagu ovog zakona donijeli propise kojima su propisana prava demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica u istom ili većem obimu u odnosu na obim prava propisanih odredbama ovog zakona.

Osim prava propisanih ovim Zakonom kantoni svojim propisima mogu urediti i druga prava demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica kako po vrsti tako i po obimu prava.

Član 45.

U postupku za ostvarivanje prava na osnovu ovog zakona primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 48/99), ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

Član 46.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a primjenjivaće se od 1. januara 2007. godine.